

Cvetje s polja modroslovskega.

(Spisal dr. Fr. L.)

(Dalje).

6. Od kod izvira umetnost?

Umetnost izvira iz človeške narave, kakor izvira vsako drugo človeško delovanje.

Lepota nam ugaja; to smo večkrat povedali v dosedanjem razlaganju. Kar nam ugaja, to ljubimo ali imamo radi. Torej nas naše naravno teženje vodi do lepih stvari. Kar je v prirodi lepega, to je ljudi vedno mikalo in jih bo mikalo, dokler bo živel človeški rod. Česar si želiš, tisto si izkušaš pridobiti, da je imaš in se ga veseliš. Lepo cvetlico rad utrgaš, da jo s sabo odneseš in deneš blizu sebe v svojem stanovanju. Tam jo pogledaš pogostoma ali poduhaš, dokler je lepa. Kadar izgubi lepoto, tedaj jo zavržeš.

No, česar človek nima, in si tudi ne more pridobiti, to si naredi sam. Čudno bi pač bilo, da bi nam lepota ugajala, a ne bi se trudili pripraviti si lepih stvari.

Otroku ugaja bistri potok: zato izkoplje maljarek, vlije na jedni strani vode, pa ima sam svoj potoček. Velikih dreves ne more imeti, toda veje in bilke lahko zasadi v prst ali blato,

da ima gozd. Gorá in hribov ne more imeti, a kup peska si nanese skupaj, da mu je namestu hriba.

Nadalje treba ozirati se na nagon posnemanja. Prirojen nam je živahen nagon, da več ali manj posnemamo, kar nas zanima. Pasje

lajanje, mačje mijavkanje, tuljenje in rjovenje, gibanje živalij in drugih stvari posnema človek sam ob sebi. Čim mičnejše je kaj, tem rajši je posnema. Zlasti pa rad posnema lepe oblike, ker mu ugajajo.

Ni treba obširno dokazovati, da je posnemanje za umetnost pred vsem važno. Četudi ni posnemanje samo že umetnost, a za umetnostno delovanje je prav posnemanje — dejal bi — vzmet, ki človeka goni in vodi. Umetnost se je začela s tem, da je človek posnema prirodo in opazoval samega sebe. Vidni predmeti v prirodi imajo določeno obliko, imajo jasne

obrise, ki se dadó vpodobiti ali posneti s črtami. Zato je človek zgodaj risal oblike živalij in človeka in rabil pri tem barve, kar nam kažejo jako stari ostanki. Jednako je umetno rabil tudi svoj

Elezinska Cerera. (Po rimskem kipu.)